

Dagbok – en praktikants funderingar om framtiden

Som praktikant på Ekocentrum (se faktaruta på sista sidan) får man möjlighet att prova på olika uppgifter. Det innebär bland annat att vara utställnings-/cafévärd/inna eller att sitta i kundtjänst. Men det innebär också egen tid för olika projektarbeten.

När det togs upp om Ekocentrums bidrag till ”Tidskapseln 2050” fanns ett förslag om att en praktikant skulle skriva dagbok om sitt arbete under en vecka på Ekocentrum. Förslaget godtogs och uppdraget föll på mig så jag började fatta pennan torsdagen den 25 november och avslutade dagboken 1 december. Jag hoppas att den ska vara till glädje år 2050 när man öppnar ”Tidskapseln”. Språket har säkert förändrats då och mina tankegångar kanske kan verka helt uråldriga! Hoppas att jag får vara med när Tidskapseln 2050” öppnas!

Helena Lindgren, Ekocentrum 8 december 2004

Ekocentrum, torsdagen den 25 november 2004

Hej Dagbok!

Idag fick jag äran att delta i Ekocentrums miljödiplomeringsutbildning steg 1. Lena¹ föreläste för fem stycken deltagare, jag och fyra personer från olika företag.

I första delen av föreläsningen tog Lena upp om dagens största miljöpåverkande faktor, d.v.s. växthuseffekten och vad den kan ställa till med idag och i framtiden. Idag tror man att växthuseffekten kommer att innebära en kraftig temperaturhöjning. Denna temperaturhöjning kommer bland annat att medföra att glaciärer smälter, ökade frekvenser av översvämningar, temperaturhöjning i havet och att fler människor drabbas av cancer. Allt detta bidrar i sin tur till olika effekter. Detta är vetenskapliga teorier. Men hur ser det ut om 46 år? Blir det varmare i Sverige eller kommer det istället att bli kallare? Kommer flera svenska städer att täckas av vatten? Eller hinner vi stoppa denna onaturliga växthuseffekt innan det går för långt? Vi kanske får ändra på flera saker i vårt liv, t.ex. vårt boende, våra kommunikationer och rent av vår livsstil. Och jag hoppas; inget ont som inte har något gott med sig!

När vi haft vår fikapaus, som bestod av krav- och rättvisemärkt kaffe/te och ekologisk ostfralla, tog Lena med oss på en vandrande föreläsning. Lena stannade först till vid den pulserande jorden. Där visade hon oss en igensluten damejeanne innehållande grönskande växter. Denna ska man kunna jämföra med den sfär där allt liv finns på jorden, d.v.s. biosfären.

Sen gick vi vidare mot Energirummet. Vad framtiden har att ge vet ingen men vad många idag skulle vilja satsa mer på är bränslecellen. Idag är den fortfarande för dyr att satsa på för många företag, men ju fler som intresserar sig av den desto billigare borde den ju bli. Solen är en enorm energikälla som vi i Sverige har lite svårt att satsa på på grund av att när vi behöver mest energi visar sig ju inte solen så ofta.

Idag finns det flera olika miljömärken som en konsument bör känna till, bland annat KRAV, Rättvisemärkt och EU-blomman. På en del varor kan man hitta flera miljömärken, t.ex. kaffe och bananer som brukar vara både KRAV- och Rättvisemärkta. Det känns bra att kunna köpa varor som både tar hänsyn till miljön och till människans levnads- och arbetsvillkor. Hur ser det ut om 46 år? Kan det vara så väl att miljömärkningen är borttagen på grund av att allt som odlas *är* ekologiskt och att alla människor *har* en värdig livs- och arbetssituation. I denna fundering så är jag faktisk pessimistisk även om jag så gärna skulle vilja tro att det kommer att bli så!

När det gäller miljöfordon så undrar jag vilket bränsle som kommer att kunna ersätta bensinen och som kommer att bli störst på marknaden. Kommer det att bli gas, etanol, el eller rent av något helt annat?

Efter att ha intagit en god lunch, som bestod av flera olika rätter (bla couscoussallad, paprika- och squachdressing, böngryta, nudlar mm) fick jag ikläda mig rollen som café- och utställningsvärdinna. Det skulle bjudas på färska kanelbullar, citronmuffins och förfriskningar i form av morötter.

Ekocentrum, fredag den 26 november 2004

Hej Dagbok!

Dagen på Ekocentrum startade som den brukar. Jag spolade rent kaffeautomaten, plockade disk och tände ljusen på borden. Den första gruppen kom redan vid 8.30, och de fick ekologiska frallor från Bageri Lasse-Maja till kaffet. Efter morgonmötet gick jag och satte mig vid datorn. Jag känner mig lite efter med mina sysslor, så det gäller att jag jobbar hårt idag.

Ekocentrums uppdatering av miljödiplomeringen, ja, det känns litet rörigt nu innan jag har kommit igång på allvar. Jag har massor med frågor som jag måste ta upp med Anders² och förslag på eventuella förbättringar, både vad gäller miljö och kvalitet.

Att man hanterat kemiska produkter på rätt sätt är en viktig del i miljöarbetet. Nästa vecka ska jag gå igenom Ekocentrums kemiska produkter med de personer som känner till vilka kemikalier som hanteras här.

Varje år införs mängder med nya kemiska produkter till Sverige. Alla dessa måste anmälas och kontrolleras. Jag tycker det är skrämmande med så mycket kemiska produkter som är i omlopp i vårt samhälle. Det finns så många olika som kan användas till samma saker. Man kan hoppas att denna "trend" har minskat inom femtio år, men som utvecklingen av nya produkter och tekniker har varit de senaste tio åren är väl det inte troligt. Förhoppningsvis är det fler företag som insett att det viktigaste inom produktionen är att skapa miljöanpassade produkter.

I dag hänger molnen regntunga över Göteborg och det är ca 7 grader varmt. På söndag är det första advent och då vore det väl mysigast med lite snö. Är det växthuseffektens fel att det är så här milt i Göteborg vid den här tiden på året? Häromdagen var det sju minusgrader när jag lämnade Alingsås på morgonen och när jag åkte hem på kvällen var det sju plusgrader. Konstiga väderomslag...

Efter lunch idag (som bestod av samma som igår) fick jag agera utställningsvärdinna och ställa ordning i konferensrummet "Solen" efter en grupp som varit där hela förmiddagen. Att vara utställningsvärdinna innebär bland annat att hålla snyggt i caféet och konferenslokalerna, sköta disken, se till så det finns broschyrer i utställningen och varor i butiken.

Ekocentrum, måndag den 29 november 2004

Hej Dagbok!

Det var mörkt på Ekocentrum när jag kom i morse, klockan var bara tjugo minuter i åtta. Endast adventsstjärnan i fönstret lyste inifrån.

På morgonmötet talades det om höjda elpriser i framtiden. En ny praktikant välkomnades, Katarina³. Efter morgonmötet fick vi praktikanter diskutera ett nytt praktikantschema, vilket numera innebär mer tid för egna arbeten.

Efter förmiddagsfikat satte jag mig ned framför datorn för att få information om myndigheter som är styrande inom energipolitiken. Det var inte så svårt att finna vilka de svenska myndigheterna är. Desto svårare kan det nog bli att få en kartläggning över vilka internationella myndigheter/organisationer det finns som påverkar den svenska energipolitiken. EU står för en del av vår klimatpolitik idag med det finns säkert fler organ som vi styrs av.

Jag undrar hur Sverige kommer att styras år 2050. Kommer vi att ha en egen nationell regering fortfarande, eller kommer allt vårt handlande att styras av EU eller någon annan union? Det är en fråga som jag tycker är svår att spekulera i, men jag hoppas att det kommer att finnas en internationell union som sätter den globala miljön högt i kurs.

Lunchen jag åt idag var nog tyvärr inte ekologisk, paj med kasseler och broccoli. Jag köpte den på en julmarknad i Karlstad i lördags. I samma stånd som pajen fanns visades också priser till ett lotteri där man bl.a. kunde vinna Krav- och Rättvisemärkt kaffe.

Jag hoppas att allt fler människor kan börja förstå vilken betydelse det är, för andra människor och miljön, att börja handla ekologiskt och Rättvisemärkt. Jag har förstått att när man går till affären för att handla mat, så är det inte bara att välja det billigaste. Man måste bland annat även ta hänsyn till om en vara är ekologiskt odlad, hur långt den har transporterats och vad varan innehåller. Det känns allt viktigare att göra medvetna inköp, för en rättvisare värld!

Eftermiddagen var lugn eftersom Ekocentrum har stängt för allmänheten på måndagar. Jag hjälpte Pirkko⁴ med kundtjänst så att hon kunde ägna sig åt att skriva fakturor.

Ekocentrum, tisdagen den 30 november 2004

Hej Dagbok!

Det är grått ute och milt. Men det är kanske tur, i alla fall om man tänker på ordspråket ”Anders braskar, julen slaskar”. Man kan ju alltid hoppas att vi får en vit jul!

Innan lunch idag gick jag och Ann-Marie⁵ igenom de kemiska produkter som används här, bl.a. utställningsmaterial och rengöringsmedel. Ekocentrums kemikalieförteckning ska uppdateras. Vissa produkter har utgått och nya har tillkommit i Ekocentrums sortiment.

Till varje kemisk produkt krävs att man har giltiga säkerhetsdatablad tillgängliga. Därför har jag kontaktat några företag, som är tillverkare eller leverantörer till kemiska produkter, via mail eller telefon, för att få giltiga säkerhetsdatablad. Uppdraget med miljödiplomeringen anser jag är mycket intressant och stimulerande. Samtidigt så lär man sig så väldigt mycket.

Lunch idag: Paj med kasseler och broccoli. Ja, jag vet, samma som igår. Jag har inte hunnit laga mat, därför blir det så fantasilöst.

Idag saknade vi två praktikanter så då fick jag rycka in som utställningsvärdinna/kundtjänst på eftermiddagen. Yvonne⁶ och Katarina gick runt och vattnade och pysslade om Ekocentrums alla växter. Det tar ca en timme om man gör det på egen hand.

Jag frågade Katarina och Yvonne vad de hade för tankar om Göteborg år 2050. De talade om gratis kommunikation, mer utrymme för gång- och cykeltrafik och ett grönare city. Tempot i stan kommer då vara lugnare och det kommer att finnas fler ”mysiga” butiker med specialutbud. Det flesta gör sina inköp på Internet och får sina varor hemkörda.

Tillbaka till den 30 november 2004. Två grupper hade hyrt lokaler på Ekocentrum och de önskade kanelbullar till eftermiddagsfikat. Innan rusningen ut för att äta bullar hann jag och Anders sätta oss i caféet för att diskutera Ekocentrums miljödiplomeringssuppdatering som måste vara klart inom ca två veckor. Vi diskuterade även mina tankar om hur kvalitetsarbetet skulle kunna förbättras. Eftersom jag är van att arbeta med ISO-standarder föreslog jag åtgärder mot ständig förbättring!

Ekocentrum, onsdagen den 1 december 2004

Hej Dagbok!

Jag startar med en väderrapportering idag också. Grått, mulet, mildt och säkert en utetemperatur på mellan 5 och 10 plusgrader. På "Aktuellt" igår kväll talades det om att snögränsen flyttar sig längre upp. Folket i skidturistorten Innsbruck berättade att turisterna blev färre och turistsäsongen var betydligt kortare än förr.

När man diskuterar miljöfrågor tas det oftast upp om alla hot på den globala miljön, t.ex. att golfströmmen försvagas, temperaturhöjningar, djurarter slås ut och glaciärisar smälter. I stället för att alltid tänka negativt på alla hot borde man istället tänka på miljömålen och vad var och en kan göra för att förbättra miljön. Det kan kanske vara svårt att helt stoppa hoten men man kanske kan hjälpa till att fördröja effekterna.

Det har inte blivit så mycket egna tankar om Göteborg år 2050. För att människor ska kunna leva och andas ren luft måste biltrafiken minska avsevärt, helst till en helt bilfri stad, åtminstone innerstad. Frågan är vad som kan vara mest realistiskt och enklast att genomföra; en helt bilfri stad med gratis kommunikationstrafik *eller* att alla bilar körs på miljöanpassat bränsle typ etanol, gas eller el? Eller varför inte både och?

Klockan 9.30 i förmiddags startade en föreläsning i konferensrummet Vinden här på Ekocentrum. Gruppen hade beställt frallor och kaffe som en start på föreläsningen. De hade även beställt lunch till klockan 12. Inför denna lunch krävdes lite förberedelser. Vi putsade bestick, vek servetter och dukade fram glas och dricka på borden. Lunchen som serverades bestod av pocherad sej, kokt potatis, kräftsås, en underbar grönsallad och alldeles nybakat bröd.

Min lunch idag bestod av det som blev över från gruppens lunch. Maten smakade underbart gott!

När tidskapseln öppnas år 2050 är jag 74 år, om jag lever än. Kanske blir det mina barn och barnbarn som får vara med när den öppnas och får läsa det jag skrivit här. Kommer de att skratta åt mina funderingar eller kommer de tycka: "å, det var nog bättre förr". Hur kommer samhället att se ut när de växer upp? Kommer de att få se snö till jul, kommer de att kunna bada i rena sjöar och dricka rent kranvatten utan för mycket tillsatta kemikalier. Kommer de tvingas äta manipulerade tomater med fiskolja för att få i sig de viktiga näringar som man annars inte kan få eftersom all fisk är utfiskat eller förgiftad. Kommer det att finnas vackra skogar och parker med rik biologisk mångfald eller kommer växt- och djurlivet ha försvunnit på grund av förändrade klimatförhållanden? Det finns massor med frågor att ställa, men kommer vi att få svar på dessa?

---

¹ Lena Richard, miljöpedagog på Ekocentrum

² Anders Lund, miljöpedagog på Ekocentrum

³ Katarina Westerling, praktikant på Ekocentrum

⁴ Pirkko Hallikainen, administratör på Ekocentrum

⁵ Ann-Marie Sannum, arkitekt på Ekocentrum

⁶ Yvonne Bung, praktikant på Ekocentrum

Faktaruta – Ekocentrum –

www.ekocentrum.nu

- ideell stiftelse med start år 1993
- äger och utvecklar Sveriges största permanenta miljöutställning med ca 100 olika goda miljöexempel
- inspirerande, korta miljöutbildningar med upplevelsepedagogik för företag, skolor, organisationer och andra verksamheter
- nya, ekoreoverade lokaler (f d Vasa sjukhus) vid Kapellplatsen nära Chalmers området
- 1500 kvm utställning och konferensrum,
- "påskyndar utvecklingen till en ekologisk hållbar värld"

Samverkan är viktigt för stiftelsen Ekocentrum, som idag arbetar tillsammans med många aktörer inom miljöfrågor, både lokalt och nationellt. Lokalerna på Ashebergsgatan 44 i Göteborg är ekoreoverade och har sedan inflyttningen sommaren 2003 blivit en mötesplats för miljöseminarier, konferenser och föredrag för allmänheten. Caféet erbjuder Krav- och rättvisemärkt fika med ekologiska bullar och frallor.

Personalen är i december 2004

Tillsvidareanställd:

Christer Owe, verksamhetsledare
Anders Lund, miljöpedagog
Lena Richard, miljöpedagog
Nina Andersson, miljöpedagog och säljare (föräldraledig)
Eva Lundgren, marknad och försäljning
Helen Sylvan, marknadsansvarig
Toyli Suwhanli, ekonomi
Pirkko Hallikainen, administration och reception
Ann-Mari Sannum, inredningsarkitekt
Ingemar Albertsson, vaktmästare

Timanställd personal i december 2004:

Einar Hansson, projekt,
Lars Odén, miljöpedagog,
Elina Lundgren, lokalvård,
Ian Fiddies, tekniker,

Praktikanter i december 2004:

Anna-Lena Milikic, arkitekt
Charlotte Ahlgren, miljövetare
Fredrik Eklöf, ekologisk ekonom
Helena Lindgren, energi- och miljöingenjör
Katarina Westerling, VA-ingenjör
Letina Yohannes, ekonom
Yvonne Bung, miljöbiolog

Ekocentrums styrelse i december 2004:

Thomas Ericsson, ordförande
Kerstin Brunnström, vice ordf,
Henry Kenamets, repr MJV,
Lennart Ekman, repr CET,
Anna Woxner, repr Fältbiologerna,
Kenneth Erskog, repr Studieförbundet,
Stefan Edman,
Peter Wenster,
Helene Bergsten,
Peter Schyum,
Eva Lundgren, personalrepresentant,
Christer Owe, verksamhetsledare.

Utställare i Ekocentrums miljöutställning dec 2004

AGA Gas AB
Arctic Paper Munkedals
Aspen Petroleum AB
Baxi
BB innovation AB
Berendsen Textil Service
Biodynamiska forskningsinstitutet / SLU
BRG Business Region Göteborg
Carl Lamm AB
Centrum för Ekologisk Teknik
Corporate Express AB
CS Miljöjuridiska Byrå
CUL Centrum f uthåll lantbruk / SLU
DHL
Draka Kabel Sverige AB
Drott
Efem
Ekobanken
Electrolux Hemprodukter AB
Energimyndigheten
Energirådgivare i Halland
Ensto Electric Oy, Filial Sverige
Evobus AB
Foamglas AB
Folksam
Forbo Flooring AB
Fordonsgas Väst AB
Fältbiologerna
GMV / Chalmers
Green Cargo AB
GRYAAB
Gällivare Photovoltaics GPV
Göteborg 2050
Göteborg Energi
Göteborgs Gatu AB
Göteborgs Hamn
Göteborgs Internationella Miljöpris
Göteborgs Miljöförvaltning
Göteborgs VA-verk
HA Industri AB
Hauges Hantverksglas
Hus till Hus
IFP Research AB
IVF
JAK Medlemsbank
Kemikalieinspektionen
Kompostbutiken
KRAV
Kretsloppskontoret
Kristinebergs Marita centrum
Kungälv Energi AB
Lim & Handtryck
Lokalförsörjningsförvaltningen
Länsförsäkringar Miljö AB
Länsstyrelsen V Götalands län
Miljöförbundet Jordens Vänner (MJV)
Naturskyddsföreningen
Svenska Naturvårdsverket
OZ Bygg och Inredningar
OZ Marine R&D AB
Pittsburg Corning Scandinavia AB
Plusenergi
Poseidon Bostads AB
Posten Sverige
Reisswolf
Renova AB
Riksbyggen
Rättvisemärkt
Sackeus AB
Safety Seal AB
Schenker
Separett AB
Siljan Wood Products AB
SIS Miljömärkning AB
SP
Statens Geotekniska Institut
Stena Metall AB
Stiftelsen svenskt Kretslopp
Stromia tryckeri AB
Studieförbundet
Svensk glasåtervinning
TAXI Göteborg
TCO Development AB
Toyota Center Göteborg AB
Weleda
Wibo Färg AB
Witre AB
Volkswagen AB Svenska
Volvo Personvagnar
Vägverket
Västra Götalandsregionen

Vi visar på vägar mot
en ekologiskt hållbar
samhällsutveckling.

”Nu förstår dom vad jag pratar om.”

”All vår personal går miljöutbildning på Ekocentrum” säger Hans Zackrisson, ägare till Fogspecialisten AB i Göteborg. ”Flera hade inte funderat alls över miljöfrågor innan de började hos oss. Efter kurserna på Ekocentrum har vi alla fått en gemensam kunskapsplattform och kan diskutera val av material, drivmedel och arbetsätt.”

Fogspecialisten AB är ett företag i bygg- och anläggningsbranschen som miljödiplomerat sig sedan sju år tillbaka. Regelbundna utbildningar av hela personalen är en självklarhet för dem. Alla Fogspecialistens produkter ingår idag i deras miljöledningssystem, allt finns dokumenterat.

Miljöarbetet är en bra marknadsföring som öppnar för fler affärer. Det räcker inte med ledningens intresse – alla i företaget behöver inspireras och uppdateras. Välkommen att höra av dig!

Ekocentrum är ett fristående kunskapsforum och en inspirationskälla med Sveriges största miljöutställning.
Aschebergsgatan 44, 411 33 Göteborg. Telefon 031-705 07 40. www.ekocentrum.se